

Ñânj kartâ sínin nânj huin gachrûn Apóstol PEDRO

**Ga'nín Pedro nuguan' ni'ñanj an riñan
nej dinínt níkò' Ma'an Ña'anj an**

1 Pedro huin sí ga'anj gidigân sínin si-nùguàñ' Ma'an Ña'anj an, ni ga'nín sô' ñanj nânj hua riñan nej dinínt mán gaya'nín ga'anj a'ngô nej país gù'nàj Ponto, Galacia, Kapadocia, Asia ni Bitinia, ² ni ganagui Ma'an Re! Ña'anj an nej suj dadin' gá' gata dàj gáhuin rayi'í nej suj ni nagi'hiaj gè Ma'an Espíritu Santo nej suj, guendâ dágahuin nej suj ni tun Ma'an Jesús gi'hiaj ganaruhui si-gákín' nej suj: Ni si-sunuj ni sa huá dín'ínj riñan Ma'an Ña'anj an gáhuin níko riñan nej suj ñanj ánj.

Daran' diú ana'huíj Ma'an Ña'anj an

³ Ga'min hue'ê' rayi'í Ma'an Ña'anj huin Rej Ma'an Señor Jesucristo, dadin' gi'hia si gana'nínj Ma'an Señor Jesucristo siganínj nej nimân. Ni úta níko guruguñu'unj Ma'an ñún' dadin' gi'hia si ga'ngá nàkà ñún' ni nda nìhià' chre hua ruhuô' ni ga'hue gànà'hui' Ma'an, ⁴ ni huá 'ngo nani'hiaj nej suj gànàrì' nej suj ne' yàtâ'a ni sê sa giré' huin, ni sê sa gochroj huin, ni nitaj si huá kij hiuj dânj mánj. ⁵ Ni guendâ guyumâñ ruhuâ nej suj ni dugumîn Ma'an Ña'anj an nej suj ngá sa nùkuaj huá riñanj, ni gi'hia si gùnùkuaj nej suj gánanín nej suj dadin' gá' hua yugui gànàrì' nej suj gui ga'ná' ne' ñaan.

⁶ Ni rayi'í dan ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj rayi'í si gá' ginikaj Ma'an Ña'anj an nimân níko rayi'í nej suj, nùnj huin si huá hia ni giran' sañun nej suj doj riñan gá'lí yì'nín' sañun

gùyùmàn riñan nej suj, ⁷ dadin' dàñùn gachin sa yumân ruhuâ nej suj dânj riñan sañuun, dadin' oro ní huin sa gìrè' sanj dàñùn da'hui gächinj riñan ña'aan, hiô' ni nga gunukuaj nej suj gachin' nej suj riñan sañuun ní dànanj ganahuin hue'ê nej suj gá' da' aga' oro, ní huê danj nañj ga'min hue'ê nej guiì yi'i nej suj ní ginikaj chrej ninj ngà nej suj nda gui nga ga'na' Ma'an Cristo.

⁸ Dadin' nun gini'in nej suj Ma'an Cristo sanj 'ì ruhuâ nej suj ní'in nej suj Ma'an, ní guyumân ruhuâ nej suj ní'in nej suj Ma'an, ní nùnj huin si nun gini'in nej suj Ma'an, sanj ûta níhià' hua ruhuâ nej suj ní sê nuguan' gírì' gànàtò' huin dadin' ûta níko sij Ma'an Cristo nañj ánj. ⁹ Ni si guyumân yìtìnj ruhuâ nej suj nda a'ngô rín gui gane nej suj riñan hio'ó nânj, hiô' ni gananjin ma'an nimân nej suj.

¹⁰ Ni nda hue'ê chre nana'hui' guentû nej sô' gataj dàj gahuin rayi'í sunuj gá riñan nej suj, ní ûta ga gudadû nej sô' nga ganachin' na'anj nej sô' a'ngô nej sachij garanj da'nga ruhuâ, si hija ní gi'hiadj Ma'an Ña'anj an gananjin nej suj. ¹¹ Ni nadigi'ñûn nej sô' ahuin guiì ní ahuin diú gi'hiadj Si-Espíritu Ma'an Cristo garanj da'nga ruhuâ nej sô' ní nne ngà nej sô', dadin' huê Ma'an Espíritu dânj gidigân dàj níko giran' sañun Ma'an Cristo, ní gi'hiadj garanj da'nga' ruhuâ nej sô' gataj dàj gahuin dàj hue'ê gá ne' ñan doj. ¹² Ni ganadigân Ma'an Ña'anj an nuguan' nânj riñan nej sô' sanj sê guendâ nej sô' gahuin mánj, guendâ nê' gahuin ní man si ginikaj ñu'unj nej sô' nuguan' dânj, ní nda diú nânj gisij nuguan' dânj ní ganahuin ra'a nej sô' ganata' nuguan' gi'hiadj gananjin nej guiì gi'hiadj Ma'an Espíritu Santo ga'na' yàtâ'a; ní ûta huin ruhuâ nej ángel gini'in ninj nej nânj.

Ga'nin' sun Ma'an Ña'anj an si dägahuîn' riñan

¹³ Hiaj ní, dàj rûn' gi'hiadj nej sí nagij'hiadj ran nninj 'nijn' gatîn, huê danj nañj gànà'ninnj sà' nej suj sa garanj da'nga ruhuâ nej suj, ní da'nga' hue'ê gè gi'hiadj nej suj ní gànà'huìj nej suj si gi'hiadj Ma'an Jesús sunuj u ngà nej suj nga nànìkàj

ñûn Ma'an ga'naj.¹⁴ Ni si gi'hiqaj nej suj gakîn'in dàj rûn' gi'hiqaj nej suj nga nîn' gâchin gînîl'in nej suj Ma'an Jesús mánj, gi'hiqaj nej suj dàj rûn' gi'hiqaj 'ngo da'ní nej suj hue'ê dagahuin riñan nej suj; ¹⁵ sanî si gi'hiqaj nej suj gâ' si 'ngo gakîn'in dadin' nitaj gâ' si 'ngo gakîn'in gi'hiqaj Ma'an sa gakîn nej suj mánj; ¹⁶ dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: "Ni gataj Ma'an ni gahuin nej suj sa gèe ni si gi'hiqaj nej suj gakîn'in, dadin' ñunj ni sa gèe huín ni nitaj gakîn'in gi'hiâ mánj."

¹⁷ Si gataj nej suj si "Rej" nej suj huin Ma'an Ña'anj an, ni giñun ruhuâ nej suj si Ma'an Ña'anj an ni nitaj si chrùnj gi'hiqaj nininj nej guìi dadin' gayakaj guendaj dàj nânj hua ma'an sa gi'hiqaj da' go'ngo ninj, rayi'l' dan ni ga gudadû nej suj Ma'an nej suj ni ginikaj chrej nej suj daran' diû riñan Ma'an nga nîn' aché nun nej suj riñan hio'ó nânj riñan Ma'an nânj ánj. ¹⁸ Ma'an Ña'anj an gi'hiqaj gananîn nej suj, riñan nej chrej nâ gidigân rej nej suj, ni gâ' ni'in nej suj si sê ngâ oro ni sê ngâ plata giran nej suj mánj dadin' nej nânj ni sa ganahuij huin nânj ánj, ¹⁹ ni girânj Ma'an Cristo ngâ tun nej suj, ni gahuin dàj rûn' huin 'ngo matsij hua sâ'a ni gahuin dàj rûn' huin 'ngo matsij nitaj si huâ dîn, ²⁰ ni àsij nga nîn' gâchin gi'hiqaj Ma'an Ña'anj an yumiguìi ni gâ' huâ yugui si huê dànanj giran' Ma'an Cristo, sanî ne' rûkù doj ni ga'na! Ma'an Cristo ni gahuij rayi'l' nê' guendâ 'i ruhuâj ni'in ñunj'. ²¹ Ni rayi'l' guendâ gi'hiqaj Ma'an Cristo dànanj ni guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Ña'anj an, ni gi'hiqaj Ma'an Ña'anj an si gana'nînj Ma'an Cristo siganînj nej nîman ni ga'min hue'ê Ma'an Ña'anj an rayi'l' Ma'an Cristo, da'nga ni ga'hue guyumân ruhuâ nej suj ni gânâ'huìj nej suj Ma'an Ña'anj an nânj ánj.

²² Hiaj ni guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' yàngâ'a, ni ganahuin hue'ê ma'an nimân nej suj ni ga'hue ga 'i ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dinîn nej suj gi'hiqaj Ma'an Espíritu Santo, sanî ga 'i yàngâ' ruhuâ nej suj ngâ daran' sa nûkuaj huâ ruhuâ nimân nej suj ngâ nej dinîn nej suj

dadin' huā da'aj nej suj n̄i man si gi'hiāj nej suj si 'i ruhuā nej suj n̄i'in nej suj nej dinīn nej suj san̄i nitaj si 'i yàngà' ruhuā nej suj mánj.²³ N̄i ga'nga nàkà nej suj, san̄i sē s̄i ga'nga ñūn nej suj riki nni nej suj mánj, si-nùguàn' M̄a'an Ña'anj an gi'hiāj ga'nga nàkà nej suj dadin' huin 'nḡo nuguan' huā n̄i'nà'a n̄i nitaj si huaj ganahui dadin' nìgànj ñin' huaj.

²⁴ Dadin huē dànanj taj ñanj si-nùguàn' M̄a'an Ña'anj an:
Dadin' daran' nej guìi n̄i huin ninj dàj rûn' huin koj o,
n̄i daran' nej sí ganîn ruhuā si huin nej sô' doj n̄i dàj rûn'
huin hiāj ganîn raq̄ koj o huin nej sô'!

N̄i ganakò koj o, n̄i gininj hiāj gitá raq̄ koj dânj.

²⁵ San̄i si-nùguàn' M̄a'an Ña'anj an n̄i nitaj si huaj ganahui dadin' nìgànj ñin' huaj nanj ánj.

N̄i huē nuguan' nânj huin nuguan' gi'hiāj gananîn nej guìi n̄i gâ' gunin nej suj nuguan' nânj.

2 Gi'hiāj anêj nej suj daran' sa yì'lìi, daran' nuguan'
gidigañu'unj un, n̄i si gidigañu'unj nej suj ngà sa gi'hiāj
nej suj, n̄i si ga yìkòj ruhuā nej suj, n̄i gudunâj nej suj daran'
nuguan' hiāa,² gi'hiāj nej suj dàj rûn' gi'hiāj ne'ej hiāj ga'nga
nga ûta huin ruhuâj go'oj si-tò nni, huē danj gahuin ruhuâ nej
suj n̄i'in nej suj si-nùguàn' M̄a'an Ña'anj an, da'nga n̄i ga'hue
gahuin nùkuaj nej suj n̄i ga'hue gananîn nej suj gi'hiā, ³n̄i
huē danj gi'hiāj nej suj si gâ' garan' ruhuâ nej suj guendâ
gananîn àko ruhuâ M̄a'an Señor n̄i'in nej suj.

M̄a'an Cristo huin hiëj n̄i'nà'a

⁴ Gahuin nìchrùn' nej suj riñan M̄a'an Jesúś, dadin' huej
huin hiëj huā n̄i'nà'a, san̄i gi'hiāj ninjñ nej sii M̄a'an, san̄i
riñan M̄a'an Ña'anj an n̄i huin 'nḡo hiëj ûta d̄y'huee ni
ganagui M̄a'an Ña'anj an M̄a'an,⁵ nej suj huin hiëj n̄i'nà'a, n̄i
gi'hiāj M̄a'an Ña'anj an si gahuin nej suj 'nḡo hue' ñan gane
M̄a'an Ña'anj an n̄i huin nej suj rej gèe n̄i M̄a'an Jesucristo
gurugûnu'unj n̄i ga'hue gâ'hiù' nej suj ofrenda riñan M̄a'an
Ña'anj an.⁶ Dadin' huē danj taj riñan ñanj si-nùguàn' M̄a'an
Ña'anj an:

Hiaj rû'huaj, ni guchrû ruhuâ yuman! Sión 'ngo hiëj ña'an
doj ni huin 'ngo hiëj gingaj sikûj hue'e, ni huin 'ngo hiëj
dû'huee ni huin 'ngo hiëj ganagui Ma'an Ña'anj an;
ni guì gùyùmân ruhuâ ni'in hiëj nânj ni si giri' ninj sinà'aj
a mánj.

⁷ Guendâ nej suj guyumân ruhuâ, ni huin 'ngo hiëj dû'huee;
sanî guendâ nej guì nitaj si guyumân ruhuâ ni huin,
Hiëj gi'hiaj anêj nej sí gi'hiaj hue'e,
sanî huej huin hiëj nîko gane sikûj hue'e;

⁸ Ni gisij nuguan' nânj:
Dadin' huin hiëj gi'hiaj chì' ruhuâ nej guì, ni huin huej
gi'hiaj ganatû ninj. Dadin' gahuin chì'
ruhuâ ninj ni'in ninj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an.

Ni nun ga'huej ninj dägahuin ninj sa taj si-nùguàn' Ma'an
Ña'anj an; ni huq niñan si giran' sañun ninj guendâ na'huej
ninj dägahuin ninj.

Yuman' huin yiñán Ma'an Ña'anj an

⁹ Sanî nej suj huin yi'nin' nej dûguì' nej guì ganagui Ma'an
Ña'anj an, ni nej suj huin nej rej gunânj gitsi riñan Ma'an Rey,
ni huin nej suj 'ngo país gèe, ni huin nej suj 'ngo yi'nin' nej
guì girânj Ma'an Ña'anj an ngà tun, guendâ dûyi'nga' nej suj
rayi'i sa huq hue'ê sta'u gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, dadin' gahuin
nej suj guì gi'hiaj gakîn'in sanî ganari Ma'an Ña'anj an nej suj
riñan gakîn'in, ni gi'hiia si giyigîn riñan nej suj ni gini'in nej
suj sa hue'ê sta'u gi'hiia; ¹⁰ àsij nâ ni sê yi'nin' nîkò' rukû
Ma'an Ña'anj an gahuin nej suj, sanî hiaj ni rayi'i tun Ma'an
Jesús ni huin nej suj yi'nin' nîkò' rukû Ma'an Ña'anj an; ni
a'ngô diû ni nun gananîn àko ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in nej
suj, sanî hiaj ni ngà tun Ma'an Jesús ni gananîn àko ruhuaj
ni'in nej suj nânj ánj.

Gahuin nej suj si-musû Ma'an Ña'anj an

¹¹ 'Ì ruhuâj ni'ín nej suj díññj ní ûta àko gachín ní'hia riñan nej suj ní ginun ruhuâ nej suj si huin nej suj sí 'ná' a'ngô país ní huin nej suj sí gaché nun, ní sì dagahuin nej suj nej gakín' garan' ruhuâ nneè kú nej suj dadin' unin' nej gakín' dânj ngà ma'an nimân nej suj. ¹² Hue'ê gi'hiadj nej suj nga nikin' nej suj siganñj nej sí násinùnj un; dadin' nùnj huin si ga'min nej sô' rayi'í nej suj ní gataj nej sô' si huin nej suj sí a'nan'an, saní nga gini'in nej sô' si gi'hiadj hue'ê nej suj ní ga'min hue'ê nej sô' yi'í Ma'an Ña'anj an gui nga nagi'hiadj Ma'an guenda ngà daran' nej guì.

¹³ Rayi'í guendâ ga'min hue'ê nej guì rayi'í Ma'an Señor ní dagahuin nej suj riñan nej síchìj nikaj sun níko ngà síchìj nikaj sun huâ lij doj, ní huê danj nañj dagahuin nej suj riñan 'ngo rey, ní gi'hiadj nej suj si sô' huin sí nikaj sun riñan daran'anj, ¹⁴ huê danj nañj dagahuin nej suj riñan nej sô' nikaj suun dadin' huê nej sô' nânj huin gune' nej síchìj nikaj sun níko doj ní nne nej sô' guendâ gi'hiadj nej sô' kastigu nej sí gi'hiadj gakín'in ní nne sô' guendâ ga'min hue'ê sô' yi'í nej sí gi'hiadj hue'ê.

¹⁵ Dadin' garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an: Si dagahuin nej suj hiô' ní gi'hiadj nej suj si ganarán nej sí nun ní'in da'nga' sa ga'min du'huâ nej sô' nañj ánj.

¹⁶ Ní huin nej suj sí giyi'nñj riñan guendâ nitaj si gi'hiadj nej suj gakín'in, saní sê dàj dín' nañj si giyi'nñj riñan nej suj hiô' ní ganin ruhuâ nej suj si ga'hue gi'hiadj nej suj doj gakín'in mánj. Gi'hiadj nej suj sa huâ hue'ê ní gini'in nej guì si huin nej suj guì gunânj gitci riñan Ma'an Ña'anj an. ¹⁷ Ginikaj chrej nej suj riñan daran' nej guì, ní gá 'ì ruhuâ nej suj ní'in nej suj nej dinint. Ní sì gi'hiadj nej suj gakín'in riñan Ma'an Ña'anj an. Ní ginikaj chrej nej suj riñan rey.

Giran' sañun Ma'an Jesús ní gidiganj si giran' sañun'

¹⁸ Nej suj 'nñj gi'hiadj sun chre dan, ní dagahuin nej suj ní ginikaj chrej nej suj riñan si-yíru'hue nej suj, saní sê man

riñan nej sô' sà'a ngà nej sô' ûta hue'lê ga'min daga^huin nej suj mánj, dadin' huq niñqan si daga^huin nej suj riñan nej sô' ûta ganinñin hua nej nânj ánj.¹⁹ Dadin' nùnj huin si nitaj nùnj gi'hiô', saní giran' sañqun' guendâ ruhuô' daga^huîn' riñan Maq'an Ña'anj an ní ga nùkuaj ruhuô', hiô' ní garan' ruhuâ Maq'an Ña'anj an rayi'í sa gi'hiô'.²⁰ Ní si gara'hui nej sô' riñan nej suj rayi'í guendâ gi'hiaj nej suj sa a'nan'an, ní abuin guendâ níñanj si ga nùkuaj ruhuâ nej suj rà'aj. Ní si gi'hiaj nej suj sa sà'a ní giran' sañqun' nej suj ní ga nùkuaj ruhuâ nej suj, ní nânj huin sa garan' ruhuâ Maq'an Ña'anj an nanj ánj.²¹ Ní huê guenda nânj gakqin Maq'an Ña'anj an ga'na' nej suj; dadin' huê danj nânj giran' sañqun Maq'an Cristo rayi'í nê', ní ga' guta' Maq'an chrej e ne' ñaan, ní huê chrej dânj gache' ní ginikô' rukuj gun' nânj ánj;²² ní nun gi'hiaj Maq'an Cristo gakqin'in, ní ga' 'ngó nuguan' gidigañu'unj nun gahui ruhuâ du'hua Maq'an Cristo mánj;²³ ní nga ga'min yì'í nej sí dânj riñanj, ní nun ga'min yì'ij riñan nej sô'; ní nga giran' sañunj gi'hiaj nej sô' ní nun gata si nànika gi'bia sa yì'í ngà nej sô', sa gi'bia huin si ganataj rayi'í sañqun giran'anj dan riñan Maq'an sa nne ganakaj guendâ ní gi'bia sa níkqaa;²⁴ ní ngà nneè kú Maq'an Jesús ginikaj ga'an si-gakqin' nê' nga ginikoj riñan chrun, huê danj ní nga ga'nín nimûn' ginikô' rukuj ní nitaj gakqin'in gi'hiô' dadin' man sa níkqaa garan' ruhuô' gi'hiô', ní giran' yì'í Maq'an Cristo ní gi'bia si ganahuîn' riñan yì'í àrà'hue' ñùn'.²⁵ Dadin' gahuin nej suj dàj rûn' gahuin nej matsij ga'anj ní'hià, saní hiaj ní gananikàj nej suj ga'na' nej suj riñan Maq'an Cristo ní Maq'an huin sa níkqin' dugumûn maq'an nimân nej suj.

Sa da'hui gi'hiaj nej sí nne garan ra'a

3 Huê danj nanj nej suj siyàñà dan, ní daga^huin nej suj sa taj nika nej suj; da'nga ní si huq da'aj nej sô' na'huej gùyùmàn ruhuâ ni'in si-nùguàñ' Maq'an Ña'anj an, ní si ga'min níko nej sô' ní gùyùmàn ruhuâ nej sô' rayi'í guendâ daga^huin

hue'ê nej suj,² na^ñdigi'ñûn nej suj dàj gi'hi^aj nej suj niⁱ ginikaj chrej nej suj, niⁱ siⁱ gi'hi^aj nej suj gakⁱⁿ'in mánj.³ Niⁱ siⁱ nagⁱhi^aj sta'u nej suj ma^ñan nej suj, niⁱ siⁱ ganachrâj nej suj lasû chì' xi ahui nej suj, niⁱ siⁱ garânj sun sta'u nej suj aga' oro niⁱ siⁱ ginun nej suj atsij^s sà' xi mánj,⁴ sa ña^ñan doj da'hui ga^s sà' huin ruhuâ nimân nej suj, ngà nanè nimân nej suj, niⁱ da'hui ga gej niⁱ gahuin sa hu^aun nìin niⁱ sa hu^au dîn'lⁱnj, dadin' huê dan huin sa ûta garan' ruhuâ Ma^ñan Ña'anj an.⁵ Dadin' huê dànanj da'nga' hue'ê gè nagⁱhi^aj nej siyànà gè gimân àsi^s nâ, dadin' huê danj nanj gane ninj gana'huⁱj ninj Ma^ñan Ña'anj an, niⁱ dagahuin ninj sa gataj nika ninj;⁶ dàj rûn' dagahuin Sara riñan Abraham, rayi^l dan niⁱ gata "si-señoj" huin sô'; niⁱ Sara huin nni da' go'ngo nej suj mân diû hiaj, niⁱ siⁱ dagahuin nej suj niⁱ huê danj nañ ginun yu'hui' ruhuâ nej suj niⁱ siⁱ nitaj siⁱ gi'hi^aj nej suj gakⁱⁿ'in niⁱ siⁱ guyu'hui' nej suj nga gataj 'ngo nej sfi siⁱ gi'hi^aj yì'l sô' nej suj mánj.

⁷ Nej suj sí nne nika dan, niⁱ huê danj nañ gi'hi^aj nej suj, niⁱ hue'ê dugumîn nej suj nika nej suj, niⁱ ginikaj niⁱ nañ nej suj ngà ninj dadin' huin ninj dàj rûn' huin 'ngo basû nìtûn chre, niⁱ huê danj nañ gana^ñhuin ra'a ninj sunuj riki Ma^ñan Ña'anj an riñan nej suj gui ga'na' ne' ña^ñan, niⁱ siⁱ dànanj gi'hi^aj nej suj niⁱ guniⁱn Ma^ñan nga ga'min nej suj ngà Ma^ñan nañ ánj.

Nej guìì gi'hi^aj sa hue'ê niⁱ giran' sañun ninj

⁸ A'ngô sa da'hui nej suj gi'hi^aj nej suj, huin siⁱ guñan guyùmân ruhuâ nej suj, niⁱ gananⁱn àko ruhuâ nej suj niⁱ in nej suj nej guìì, niⁱ ga^s i ruhuâ niⁱ ga^s guñan ruhuâ nej suj, niⁱ gurugûñu'unj nej suj, niⁱ ginikaj dugui' nej suj ngà daran' nej guìì;⁹ niⁱ siⁱ hu^a 'ngo guìì gi'hi^aj sa yì'l ngà nej suj niⁱ siⁱ nanikàj nej suj gi'hi^aj nej suj sa yì'l ngà guìì dânj mánj, niⁱ siⁱ rikⁱ 'ngo guìì sañuuñ riñan nej suj niⁱ siⁱ gachîn nej suj siⁱ ga'na' sañuuñ riñan guìì gi'hi^aj dânanj ngà nej suj mánj, sa da'hui nej suj gataj nej suj huin siⁱ gi'hi^aj Ma^ñan Ña'anj an ga'na' sa hu^au hue'ê riñan guìì dânj, dadin' gâ' niⁱ in nej suj siⁱ gakⁱⁿ Ma^ñan Ña'anj an ga'na' nej suj guendâ gana^ñhuin ra'a nej suj sa hu^au

hue'ê.¹⁰ Dadin' dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàñ' Ma'an Ña'anj an:

Guì ruhuâ gá nìn gane ni nun garan' ruhuâ ninj giran'
sañun ninj,

ni nun da'hui ninj ga'min ninj nuguan' kij hua,
ni si ga'min ninj nuguan' gidigañu'unj;

¹¹ ni si gi'hiāj nej suj sa a'nan'an mánj, dugu'nin' nej suj
gi'hiāj nej suj sa huq hue'ê;

ni dugu'nin' nej suj gá dín'ijn riñan nej suj ngà 'ngo ni
a'ngô nej guì, ni huê chrej dan gida'a nej suj dadin'
chrej dan huin sa huq hue'ê.

¹² Dadin' dugumîn Ma'an Señor nej guì gi'hiāj sa níkäa,
ni ûta hue'ê gananîn rakî nga ga'min ninj nngaj,
sanî na'an ruhuâ Ma'an Señor ni'in nej guì gi'hiāj sa
a'nan'an.

¹³ Huq sí gi'hiāj sa yì'i ngà nej suj si daran' diû gi'hiāj nej suj
sa sà'a ñanj nîn'. ¹⁴ Sanî si giran' sañun nej suj rayi'î sa sà'
gi'hiāj nej suj, ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj. Ni si ganîn yì'i
ruhuâ nej suj, ni si ganîn yu'hui' ruhuâ nej suj rayi'î sa gi'hiāj
sí dan mánj, ¹⁵ ginikaj chrej nej suj ngà Ma'an Ña'anj an ni ngà
Ma'an Cristo ngà ruhuâ nimân nej suj, ni nìn gi'hiāj nej suj ni
ginikaj chrej nej suj ngà nej guì, ni ga yugui nej suj daran'
diû guendâ duna'huej nej suj rayi'î nuguan' guyumân ruhuâ
nej suj nga hua nej guì gachín na'anj; ¹⁶ ni si huq guì ga'min
yì'i nej suj ni gataj ninj si huin nej suj guì kij huaa guendâ
dagahuin nej suj riñan Ma'an Cristo, sanî huq dín'ijn ruhuâ
da'nga' nun ruhuâ nimân nej suj dadin' ni'in nej suj si gi'hiāj
nej suj sa huq hue'ê, huê danj ni gànàrì' nej guì dânj sina'âj a
guendâ ganachinikaj ninj nuguan' gidigañu'unj un rayi'î nej
suj. ¹⁷ Dadin' dànanj dùgùnàj huaj si giran' sañun nej suj, si
huê dan huin sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an, gâ' da' si
gi'hiāj nej suj gakîn'in.

¹⁸ Dadin' 'ngo rîn gahui' Ma'an Cristo riñan nej gakîn'in,
sanî nun gi'hiāj gâ' si 'ngo gakîn'in sanî gahuij rayi'î nej guì

gi'hiāj gakīn'in, guendâ ginika ga'an ninj riñan Ma'an Ña'anj an, ní yàngà' hia ní gahuij ngà nneè ku sanj huá ní'nà' nanè nimanj; ¹⁹ ní huê danj nānj ga'anj duyingaj Ma'an Jesús, riñan nanè nimân nej guiì mān níñin' dukuâ ga'a si gá' gunukua gi'hiāj gananj riñan sichre, ²⁰ nej nānj huin nanè nimân nej guiì nun ga'huej dagahuin riñan Ma'an Ña'anj an nga diú gane Noé, ní ûta nùkuaj ga ruhuâ Ma'an Ña'anj an ní gana'hui si gànàñkàj ruhuâ nej guiì dānj rayi'í si-gakīn' ninj sanj nun guyùmân ruhuâ ninj, sanj guyumân ruhuâ sachij Noé ní rayi'í dan ní ginûn huin sô' gi'hiāj yugui sô' barkû níko xi, sanj man tñj nej guiì huin sa gananin riñan gumân níko xi gaman' nga diú dānj. ²¹ Ní nga gata' nne nej guiì ní gahuin 'ngo da'nga'a si gá' gahui' ninj riñan gakīn'in, ní gananin ninj gi'hiāj dàj rûn' gananin nej dùguì' sachij Noé, sanj nitaj si ganaruhui dîn huá nneè kú ninj gi'hiāj mánj, sa gi'hiāj huin si nadiganj si huá hue'ê da'nga' nûn ruhuâ nimân ninj, sanj sa gi'hiāj gananin nej guiì huin guendâ gana'nînj Ma'an Jesucristo siganînj nej nîman, ²² ní nga gahui ga'an yâtâ'a ní nne ra'a ne' huá' Ma'an Ña'anj an; ní níkaj sunj riñan nej ángel, ní níkaj sunj riñan nej nanè kíj huaa ní níkaj sunj riñan nej sa nùkuaj.

Sí gi'hiāj sun hue'ê si-sun Ma'an Ña'anj an

4 Ní giran' sañun Ma'an Cristo ngà nneè ku rayi'í si-gakīn' nê', ní huê danj nānj ga ruhuâ nej suj giran' sañun nej suj rayi'ij; dadin' nej guiì giran' sañun ngà nneè kú, ní nitaj si ganahuij ruhuâ ninj gi'hiāj ninj gakīn'in mánj, ² doj nej gui gane ninj riñan hio'ó nānj ní nitaj si ganahuij ruhuâ ninj gi'hiāj ninj gakīn' garan' ruhuâ nneè kú ninj, dadin' nej sí na'huej ruhuâ dágahuin riñan Ma'an Ña'anj an ní ûta huin ruhuâ nej sô' gi'hiāj nej sô' ahuin nānj gakīn', sanj sa ganahuij ruhuâ nej guiì guyumân ruhuâ nílin Ma'an Ña'anj an gi'hiāj ninj huin nej sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an. ³ Dadin' nej gui gachin ní gi'hiāj nej suj nej sa ûta garan' ruhuâ nej guiì násinùnj un, ní ûta gahuin ruhuâ nej suj gingaj nej suj ngà ahuin nānj siyàñà, ûta gahuin ruhuâ nej suj gi'hiāj

nej suj ahuin nān̄j gak̄in', nī ganahuij ruhuâ nej suj nī'in nej suj sun àyìnñin, gachîn yâ nej suj nī gachîn go'o nej suj, nī garân̄j sun rë' nej suj sa huâ riñan nej suj, nga ginûn ña'an̄j nej suj riñan nej ña'an̄j gī'hiaj ra'a nej sîi nī huâ hia nī nun giñinj hue'ê nej suj riñan Mā'an Ña'an̄j an mán̄j.⁴ Àsìj nâ nī gī'hiaj nej suj dàj rûn' hua nej gak̄in' gu'ñûn nej sô' gī'hiaj nej sô', dadin' man si ganahuij ruhuâ nej sô' ran' nej sô' nej guì; san̄i hiaj nī gahuin ña'an̄j ruhuâ nej sô' guendâ nitaj si gida'a dugui' nej suj ngâ nej sô';⁵ san̄i nágâ'hui' nej sô' guenda riñan Mā'an Ña'an̄j an dadin' gâ' hua yugui Mā'an guendâ nagî'hiaj guenda ngâ nej guì hua nì'nâ'a nī ngâ nej guì gâ' gahui'.

⁶ Dadin' si gunin nej guì nuguan' gī'hiaj gananin ninj, nī rayi'î dan nī guta' nej sô' gak̄in'in yichrá ninj nī dagahui' nej sô' ninj, san̄i huâ nì'nâ' nimân ninj riñan Mā'an Ña'an̄j an nān̄j ánj.

⁷ San̄i gâ' gahuin nìchrùn' diû ganahuij daran'anj; nī da'nga' hue'ê gā sa gī'hiaj nej suj, hue'ê dugumîn nej suj mā'an nej suj riñan gak̄in'in nī sī ga'ñin' ruhuâ nej suj guendâ ga'min nej suj ngâ Mā'an Ña'an̄j an mán̄j.

⁸ San̄i sa ña'an̄ doj gī'hiaj nej suj huin, si gā 'ì sta'u ruhuâ nej suj nī'in nej suj nej dinîn nej suj; dadin' sa 'ì ruhuô' dânj gī'hiaj nī ga'hue giniko' nimân nîko nga gī'hiaj nej guì gak̄in'in riñun' nān̄j ánj. ⁹ Ganahuin ra'a nej suj dukuâ nej suj 'ngo nī a'ngô nej dinîn nej suj, san̄i sī ga'min nej suj yi'î nej sô'.¹⁰ Dàj nān̄j hua mā'an sun ganahuin ra'a da' go'ngo nej suj gī'hiaj Mā'an Ña'an̄j an, nī huê danj nān̄j gurugûñu'unj nej suj a'ngô nej dugui' nej suj, nī hue'ê garan sun nej suj sun nîko ganahuin ra'a nej suj ngâ si-sunuj Mā'an Ña'an̄j an.¹¹ Si huâ 'ngo nej suj ga'min, nī ga'min nej suj dàj rûn' taj si-nùguàñ' Mā'an Ña'an̄j an; nī si huâ 'ngo nej suj gunânj gitsi ahuin nān̄j sun riñan nej dugui' nī gunanj gitsi nej suj dàj nîko mā'an riki Mā'an Ña'an̄j an si-guesaj riñan nej suj, da'nga nī ga'min hue'ê nej guì rayi'î Mā'an Ña'an̄j an nga gununa nej guì rayi'î Mā'an Jesucristo, dadin' huê yi'î Mā'an Cristo huin sa

ga'min nej guiì ni huê Ma'an huin sa ginikaj sun riñan
daran'anj dàj da' gachin 'ngo sientu hio'o ni gachin 'ngo
sientu hio'o. Ni huê danj huaj rû'huaj nañj ánj.

Huã niñan si giran' sañun nej guiì huin cristiano

¹² 'Ì ruhuâj ni'ín nej suj nañj díñinj, ni si gahuin ñaq'anj
ruhuâ nej suj dadin' dàñùn gachin nej suj riñan sañun chì' xi
dàj rûn' gachin aga' sà' xi riñan ña'aan, ni si gahuin ñaq'anj
ruhuâ nej suj si dànanj giran' nej suj mánj. ¹³ Ganahuin nìhià'
ruhuâ nej suj si giran' sañun nej suj dàj rûn' giran' sañun
Ma'an Cristo, ni nga ganadiganj Ma'an ni nga ga'naq' ganaka
nej suj nìkò' rukuj ni ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj nga
gini'in nej suj si nda raan chre huaj nga ganadiganj Ma'an.
¹⁴ Ni si ga'min kij nej sij riñan nej suj rayi'í Ma'an Cristo, ni
ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj, dadin' ruhuaj gata si nne Ma'an
Espíritu Santo ngà nej suj. Ni yàngà' hia, ni yi'í Ma'an Ña'anj
an huin sa ga'min kij nej sij sanì ga'min hue'ê nej suj yi'í
Ma'an Ña'anj an si ga'min nej sij dànanj ngà nej suj nañj ánj.
¹⁵ Huê danj ni si huã da'aj nej suj giran' sañun, sanì sê rayi'í
guendâ dagahui' nej suj, ni sê rayi'í guendâ gi'haij tu nej suj
huin, ni sê rayi'í guendâ huin nej suj sí gi'haij gakín'in huin;
ni sê guendâ digij nej suj ma'an nej suj ahuin nañj riki yi'nün'
huin ni si giriñun ruhuâ nej suj mánj; ¹⁶ sanì si huã da'aj nej
suj giran' sañun guendâ huin nej suj cristiano, ni si giri' nej
suj sinà'aj a mánj, sa gi'haij nej suj huin si ga'min hue'ê nej
suj yi'í Ma'an Ña'anj an.

¹⁷ Dadin' gá' gisij diú si gáyì'i sañuun riñan nej guiì nìkò'
rukû Ma'an Cristo da'nga ni ga'hue ganahuin hue'ê ninj; ni si
gá' sinin gayi'ij riñan nê' nìkò' rukû Ma'an Cristo, ni dàj nìko
giran' sañun nej guiì na'huej dagahuin nuguán' gi'haij
gananiñ ninj ruhuâ nej suj rà'aj. ¹⁸ Ni si ûta chì' huaj gananin
nej guiì gi'haij sa nìkäa, ni dàj giran' nej guiì gi'haij gakín'in
ngà nej guiì ganinìn' huaa ruhuâ nej suj rà'aj. ¹⁹ Huê danj ni si
dànanj garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an si giran' sañun nej suj
nìkò' rukû Ma'an, ni duguta sun nej suj ma'an nimân nej suj

riñan Ma'an Ña'anj an dadin' Ma'an huin sa hue'ê dugumîn nej suj ni huej huin sa gi'haij nej suj, huê danj ni gi'haij nej suj sa huq hue'ê nânj ánj.

Dugumîn nej suj nej guì riki Ma'an Señor riñan nej suj

5 Gachín nì'hia riñan nej sô' nikin' nikaj ñu'unj riñan nej suj, ni huê danj nânj ñùnj ni nikaj ñu'un ngà nej sô', ni gini'ín dàj giran' sãñun Ma'an Cristo nga ganê riñan hio'ó nânj, sanj nga ga'nq' ñûn Ma'an Cristo ni gini'ín dàj niko giniakaj sun Ma'an nânj ánj.² Ga ruhuâ nej suj, dugumîn nej suj nej guì riki Ma'an Señor riñan nej suj; sanj sê nda guesâ chre gunanj gitsî nej suj riñan ninj mánj; ni huê danj nânj si ga'nín ñan nej suj man guendâ gi'haij ganan nej suj san'anj an mánj, ni hio ga ruhuâ nej suj ni gunanj gitsi nej suj riñan Ma'an Señor:³ Ni si ganîn ruhuâ nej suj si si'haij nej suj huin nej guì riñan nikaj ñu'unj nej suj mánj, dugu'nin' nej suj gütà' nej suj chrej e ne' ñaan dàj dagahuin ninj nânj ánj.⁴ Ni Ma'an Cristo huin Pastor riñan nej sí nikin' dugumîn nej guì, ni nga nànökaj ñûn Ma'an ga'naj, ni ganahuin ra'a nej suj 'ngo korona nitaj si huaj gîrè' ginun ahui nej suj gi'haij.

⁵ Huê danj nânj nej suj silij huin ñan dan, ni ga'nin nej suj si giniakaj sun nej sô' nikaj ñu'unj riñan nej dinint nikò' rukû Ma'an Jesús riñan nej suj, ni dagahuin nej suj riñan 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj, ni dugu'nin' nej suj nagil'haij ninaj nej suj ma'an nej suj; dadin':

Nitaj si garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in nej guì ûta huin doj ruhuâ,

sanj gurugûnu'un rukû nej guì gi'haij si huin ninj guì ninaj doj.

⁶ Úta nùkuaj Ma'an Ña'anj an ni garan yina nej suj si giniakaj sun Ma'an riñan nej suj, ni nga gùyùmàn diû garan' ruhuâ Ma'an ni gi'haij si gahuin nej suj sí gahuin ñan doj;⁷ gudunâj nej suj daran' sa huin sta'u ruhuâ nej suj riñan Ma'an Señor, dadin' chrûn Ma'an duguminj nej suj.

⁸ Da'nga' hue'ê gè gi'hiqaj nej suj, ni dugumîn hue'ê nej suj ma'an nej suj; ni ginun ruhuâ nej suj si sa unin' ngà nej suj huin sa nàsà'a, ni gi'hiqaj dàj rûn' gi'hiqaj sige'ej nga nagita ñan' xuj dadin' nda akuan' yâ' xuj yuku gîrì' xuj ruhuâ xuj, ni huê danj ganika gaché nunj ne' rùkù nej suj ni na'huij ahuin go'ngo nej suj gîrì'ij dagahuij; ⁹ ga yìtînj ruhuâ nej suj ni guyùmàn yìtînj ruhuâ nej suj ni si ga'nînj nej suj si gi'hiqaj ganan sichre nej suj, sa ginun ruhuâ nej suj huin si nîn' gâchrà' ruhuâ yumiguìi ni huê dànanj giran' sâñun nej dinîn nej suj. ¹⁰ Ni rayi'lì Ma'an Jesucristo ni ganîn sunuj ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in nê', ni gakin gun' gane' ñan nne nìgânj Ma'an, ni ne' rùkù nga gisij giran' sâñun' doj, ni nagil'hiqaj ni'ka ma'an ñùn', ni nagil'hiqaj yìtîn ruhuô', ni nagil'hiqaj nùkua ruhuô' ni gi'hiqaj si gahuin ran ruhuô'. ¹¹ Ni sa nìko huin Ma'an ni huej huin sa nìkaj sun riñan daran'anj da' gachín 'ngo sientu hio'o ni da' gachín 'ngo sientu hio'o. Ni huê danj huin rû'huaj ñanj ánj.

Nuguan' ni'ñanj ganahuij

¹² Ni Silvano huin guruguñu'unj gachrûn ñanj nânj hua riñan nej suj, dadin' ni'ín si dagahuin hue'ê sij riñan Ma'an Ña'anj an, ni gachrûnj doj nuguan' nânj hua riñan nej suj, ni dugunin gâ'ij doj nej suj, ni ganatá si nânj huin sa sà' sta'u gi'hiqaj Ma'an Ña'anj an ngà nej suj, ni gâ' ganahuin râ'a nej suj si-sunuj Ma'an Ña'anj an ñanj ánj.

¹³ Nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús mân Babilonia ga'nîn nuguan' ni'ñanj an huaj riñan nej suj, ni nej sô' ñanj ganagui Ma'an Ña'anj an dàj rûn' ganaguij nej suj ni huê danj ñanj ga'nîn da'nî Marcos nuguan' ni'ñanj an huaj riñan nej suj. ¹⁴ Ni gâ'hi' nej suj nuguan' ni'ñanj an riñan 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj, ni ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô' ni gida'a nej suj ra'a nej sô'.

Ni ga din'inj ruhuâ daran' nej suj, nìkò' rukû Ma'an Jesús. Ni huê danj huin rû'huaj ñanj ánj.